DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ
POLSKIEJ KOMISYI LIKWIDACYJNEJ

Wydany w Krakowie i rozesłany dnia 6 grudnia 1918.

Rok 1918. Część II. Nr. 1.

1.

Zasiłki wojskowe.

Rozporządzenie z dn. 24 listopada 1918 L. 649/18 prez.

Celem uregulowania sprawy zasiłków, płaconych dotąd przez Skarb austryacki rodzinom osób powołanych do służby wojskowej, zarządza się co następuje:

1. Postanowienia dotychczas obowiązujących ustaw pozostają do dnia 1 grudnia 1918 bez zmiany, a Skarb polski wypłacać będzie osobom dotąd uprawnionym przyznane im definitywnie pobory w terminach, wedle norm dotąd obowiązujących.

2. Od dnia 1 grudnia 1918 uprawnionymi będą zasadniczo do poboru zasiłków tylko **rodziny tych osób,** które służą w wojsku polskiem oraz tych, które z powodów od siebie niezawisłych nie mogły dotąd wrócić do domu.

3. Urzędy podatkowe mogą też od dnia powyższego wypłacać zasiłki tylko tym osobom, które oprócz asygnaty przedłożą:

a) albo poświadczenie władzy wojskowej, że ich żywiciel służy w wojsku polskiem —

b) albo też poświadczenie urzędu gminnego i parafialnego, względnie odnośnej władzy wyznaniowej stwierdzające, że ich żywiciel dotąd z wojska nie wrócił oraz podające przyczynę jego nieobecności w gminie.

Poświadczenie pod b) musi być przez stronę przed każdym poborem zasiłku odnawiane.

4. Urzędy i osoby obowiązane do wydawania poświadczeń w sprawach zasiłkowych, odpowiadają Skarbowi Państwa całym swym majątkiem za wszelką szkodę wyrządzoną z tego powodu, że wystawione przez nie poświadczenie nie odpowiadało prawdzie.

5. Jako ostateczny termin, do którego wnoszone być mogą podania o przyznanie zasiłków za czas już miniony, oznacza się dzień 31 grudnia 1918. W załatwieniu tych podań mogą atoli Komisye zasiłkowe przyznawać stronie zaległe zasiłki tylko za okres sześciu miesięcy wstecz, licząc od dnia wniesienia podania.

Oczywiście i w tych wypadkach winny strony przedłożyć poświadczenie z punktu 3. tego rozporządzenia.

6. Komisye zasiłkowe mają prawo odmówić wypłacania zasiłków tym osobom, które zostały ukarane za zbrodnie popełnione po dniu 1. listopada 1918 r. Również wolno Komisyi odmówić poboru zasiłków tym uprawnionym, których żywiciel za zbrodnię ukarany został.

7. Zaległe pobory rodzin tych legionistów, którym władze austryackie odmówiły dalszej wypłaty zasiłków z powodu tak zwanej dezercyi, będą wypłacane w myśl wyżej postanowionych zasad oraz w myśl niezmienionych tem rozporządzeniem postanowień austryackiej ustawy zasiłkowej. Interesowani mają wnieść podanie do właściwych Komisyi zasiłkowych i dołączyć do nich poświadczenie Towarzystwa opieki nad legionistami w Krakowie stwierdzające, że dezercya była w związku z wypadkami politycznymi.

8. Wypłaty zasiłków za żołnierzy obcych narodowości, w szczególności zaś asygnowanych do

wypłaty przez Komisye zasiłkowe innych krajów, wstrzymuje się na razie aż do czasu porozumienia się z innymi rządami co do wzajemności i pokrycia wydatku.

9. Zasiłki wypłacane na podstawie ustawy z d. 17/8 1917. Dpp. Nr. 376. rodzinom tych osób, które z powodu stosunków wojennych nie mogły z zagranicy wrócić do krajów, zostają wstrzymane aż do wydania osobnego rozporządzenia.

10. Również wstrzymane zostają na razie zasiłki wypłacane dotąd rodzinom gażystów. Zasady i wysokość tych zasiłków zostaną unormowane w najbliższej przyszłości w porozumieniu z polskiem Ministeryum Wojny.

11. Kompetencya austryackiego Ministerstwa Obrony krajowej w sprawach zasiłków przechodzi na Polską Komisyę Likwidacyjną.

12. Inne postanowienia austryackiej ustawy zasiłkowej pozostają niezmienione; dotyczy to w szczególności postanowień o zasiłkach dla inwalidów i dla rodzin pozostałych po zaginionych i poległych.

Za Wydział wojskowy: **Tetmajer** m. p.

Za Prezydyum: **Ptaś** m. p.

2.

Zwalczanie lichwy.

Rozporządzenie z dn. 26 listopada 1918 L. 674/18 prez.

Groźna sytuacya, wywołana lichwą, która doszła do rozmiarów masowej zbrodni, wymaga nadzwyczajnych i natychmiastowych środków zaradczych. — Ponieważ władze prawodawcze nie są jeszcze należycie zorganizowane, a dorywcze ustawodawstwo może spowodować zamęt w judykaturze, postanowiła P. K. L. przystąpić do walki z lichwą, biorąc za podstawę dotychczasowe przepisy, które mimo surowych sankcyi karnych tylko dlatego nie spełniły swego zadania, że nie były należycie wykonane. — Dzisiaj, kiedy władze centralne w Wiedniu nie mogą już tamować wymiaru sprawiedliwości, P. K. L. ma możność zastosowania najdalej idących represyi. Kierownictwo akcyą ujął w ręce specyalny komitet przy Wydziale Sprawiedliwości P. K. L., który już rozpoczął działalność.

Walka z lichwą podjętą będzie równocześnie w drodze sądowo-karnej i cywilnej, oraz administracyjnej.

W kierunku represyi karnej wydano już następujące zarządzenia:

a) Przy wszystkich sądach obwodowych ustanowiono osobne senaty dla spraw o lichwę, specyalnych sędziów śledczych i specyalnych prokuratorów. Zarządzenie to wejdzie natychmiast w życie; w Krakowie już z dniem jutrzejszym rozpoczynają czynności dotyczący funkcyonaryusze.

b) We wszystkich wypadkach występku i zbrodni zarządzony będzie natychmiastowy areszt śledczy bez względu na osobistości, a do odpowiedzialności karnej pociągnięci będą oprócz lichwiarzy także i ci funkcyonaryusze publiczni, rządowi i autonomiczni, którzy wspierali lichwę.

c) Wyroki będą kumulować wszystkie środki karne: areszt względnie więzienie, grzywny, konfiskatę, a nawet chłostę, tok postępowania odbywać się będzie możliwie w najszybszem tempie.

d) Sądy cywilne z urzędu donosić będą o wszystkich sprawach w toku będących, w których ujawnią się znamiona lichwy, bezpośrednio dotyczącemu prokuratorowi.

e) W drodze rozporządzenia powierzy się dotychczasowe funkcye Sądu kasacyjnego i Gener. Prokuratoryi w sprawach o lichwę Sądom kraj. wyższym we Lwowie i w Krakowie i odnośnym Nadprokuratoryom.

W kierunku represyi cywilnej wydane będzie zarządzenie, aby Sądy cywilne sprawy o lichwę traktowały przed wszystkiemi innemi. P. K. L. zwraca uwagę społeczeństwa całego na to, że wszystkie interesy lichwiarskie według obowiązujących przepisów są nieważne, a nieważność ta jest bezwzględną, tj. od oświadczeń stron niezależną i nie ulega przedawnieniu. Publiczność o zwrot szkody może każdej chwili wnieść powództwo cywilne, a lichwiarze z ust sędziego cywilnego dowiedzą się, że cały ich majątek mimo ich dobrych interesów należy zawsze jeszcze do ich wierzycieli, tj. poszkodowanych. Ta część majątku, która z natury rzeczy tą drogą nie wróci do poszkodowanych, podlegać będzie osobnym, później wydać się mającym zarządzeniom.

W kierunku administracyjnym zarządzi się szczelne zamknięcie wywozu na zewnątrz, przy równoczesnem usunięciu wszelkich zaporów wewnętrznych.

Na razie obowiązywać będzie dotychczasowa

taryfa maksymalna, którą celem odbudowy prawidłowego targu i cen będzie się stopniowo obniżać.

Do wszystkich właścicieli majątków ziemskich, dzierżawców, kupców wydane będzie za pośrednictwem Starostw zarządzenie, aby przedłożyli dokładne wykazy wszystkich zapasów, pod rygorem natychmiastowego aresztu śledczego i konfiskaty.

Dla skuteczniejszego zwalczania lichwy powołane będą do współudziału osobne komitety przy sądach obwodowych, które czuwać będą nad przestrzeganiem wszystkich zarządzeń przeciw lichwie i utrzymywać ścisły kontakt z Komitetem przy Wydziale Sprawiedliwości P. K. L. — Komitety te zajmą się konsygnacyą znanych w okolicy lichwiarzy. Prasa zaś otrzymywać będzie urzędowe komunikaty o wszystkich zasądzeniach.

Powoławszy do współdziałania fachowych, niezależnych ładzi, P. K. L. ma zamiar przeprowadzić wszystkie zarządzenia natychmiast i z bezwzględną energią. — Niechaj nikt nie liczy ani na swe stanowisko społeczne, majątek, stosunki osobiste, rangę, protekcyę i t. p. — napiętnuje się i osądzi wszystkich!

Powołane czynniki zrobią wszystko co do nich należeć będzie, w nadziei uzdrowienia ciężkiej choroby społecznej i w przekonaniu, że w tym kierunku mogą liczyć na pomoc wszystkich uczciwych ludzi.

Dr. Ptaś m. p.

3.

Zaprowadzenie sądów doraźnych w Galicyi.

Rozporządzenie z dn. 27 listopada 1918 L. 701 18 prez.

Od dłuższego czasu napływają z różnych okolic kraju wiadomości o zbrodniczych czynach przeciw bezpieczeństwu życia i mienia, popełnianych przez większe, lub mniejsze bandy indywiduów zwyrodniałych lub zbrodniczą agitacyą obałamuconych. Jeżeli tego rodzaju czyny nawet w normalnych czasach wymagają szczególnych zarządzeń, to w chwili, jak obecna, kiedy rozchodzi się o byt Narodu Polskiego, nakaz użycia najenergiczniejszych środków do przywrócenia porządku i zapewnienia bezpieczeństwa przemawia ze zdwojoną siłą.

P. K. L. licząc na zdrowe instynkta mas, na prawość charakteru narodowego polskiego, wreszcie na miłość Ojczyzny, która wymaga w obecnej chwili zachowania jak największego spokoju i wytężenia wszelkich sił do zbiorowej i owocnej pracy, broniła się dotąd przeciw głosom nawołującym do użycia najostrzejszych środków i oddawała się nadzieji, że zaprowadzenie sądów doraźnych w dwóch najbardziej narażonych powiatach powstrzyma występnych, otrzeźwi obałamuconych i sprowadzi uspokojenie kraju.

Nadzieje te zawiodły niestety dotychczas — wieści o niepokojach napływają dalej; w ostatnim czasie zdarzył się w najbliższej okolicy Krakowa nawet wypadek zamordowania oficera wojsk polskich. Okazało się, że zbrodnicze indywidua po zaprowadzeniu sądów doraźnych w jednym powiecie, przenoszą się do drugiego, aby dalej prowadzić swe niszczące dzieło.

Gdy ponadto ze wschodniej części kraju przyszły urzędowe wiadomości, iż z tamtejszych więzień rozpuszczono setki bandytów, którzy rozbiegli się po całym kraju, aby łupić i rabować, nadeszła chwila, w której poczucie ciężkiej odpowiedzialności nie pozwala dalej na wahanie — lecz wymaga energicznych czynów — wskutek tego P. K. L. widziała się zmuszona **zaprowadzić na całym obszarze Galicyi**

SĄDY DORAŹNE

z powodu zbrodni:
morderstwa (§ 135, 135 i 137 u. k.)
rabunku (§ 190, 192, 194 i 195 u. k.)
podpalenia (§ 166 i 167 u. k.) i
gwałtu publicznego przez uszkodzenie cudzej własności, popełnione na środkach komunikacyjnych (koleje, telegrafy, telefony, mosty) na kopalniach, zakładach przemysłowych, własności państwowej i prywatnej, o ile w tym ostatnim wypadku nastąpiła szkoda wyżej K 5.000, lub narażone było także ludzkie życie, lub faktycznie nastąpiło choćby ciężkie uszkodzenie ciała (§ 85 i 87 u. k.).

Do postępowania przed sądem doraźnym mają zastosowanie przepisy rozdziału XXV p. k.

Kto po należytym ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia stanie się winnym jednej z wymienionych zbrodni, stawionym będzie przed sąd doraźny i ulegnie karze śmierci przez rozstrzelanie.

Winnym tych zbrodni staje się nietylko ten, kto je sam popełnia lub w nich bezpośrednio współdziała, ale także każdy, kto do nich nakłania, pobudza, kto napady organizuje, kto ze sprawcami z góry co do rozdziału zysku i korzyści się umawia, lub im pomoc przyrzeka po spełnieniu zbrodni. (§ 5 u. k.).

Ostrzega się przytem, że wszelkie czynności prowokatorskie, które zdolne są tego rodzaju wykroczenia wywołać, masy rozjątrzać i uspokojeniu przeciwdziałać, będą także z największą surowością karane, a w niektórych cięższych wypadkach mogą nawet w myśl § 87 u. k. przed zwykłym sądem ściągnąć karę śmierci na winnego.

4.

Cennik produktów naftowych.

Rozperządzenie z dn. 30 listopada 1918 L. 748/18 prez.

Od dnia dzisiejszego obowiązują następujące ceny produktów naftowych:

Za 100 kg.

Benzyna.

Cg. do 0·680 . . . . 85 K
» 700 . . . . 80 »
» 725 . . . . 75 »
» 745 . . . . 70 »
» 760 . . . . 65 »
» 720 . . . . 60 »
ponad 780 . . . . 55 »

Nafta . . . . 37 »
(Opodatkowana ,50 K)

Olej gazowy . . . . 76 » 50 h

Oleje lekkie.

Do 3v przy 20° . . . . 140 »
Za rafinowane oleje 15% podwyżka.

Od 3 do 5 przy 20° . . . . . . 150 »
Za oleje oryginalne 10% podwyżki.

Oleje średnie.

Do 12v przy 20° . . . . 175 »
Za rafinowane oleje 20% podwyżka.

Do 3v przy 50% . . . . 185 »
Za oleje oryginalne 10% podwyżki.

Oleje ciężkie.

Od v 3,1 do 3,5 przy 50° . . . . 200 »
V 3,5 do 4v przy 50° . . . . . . 205 »
4 do 5v przy 50° . . . . 210 »
Za rafinowane oleje 25% podwyżki.

5 do 6v przy 50° . . . . 215 »
Za oryginalne oleje 10% podwyżki.

ponad 6 przy 50° . . . . 220 K
Olej automobilowy . . . . 225 »
Marka zimowa 10% podwyżki.

Uwaga. Wszystkie oleje, których punkt krzepnięcia leży niżej minus 10° C. zaliczają się do olejów oryginalnych.

Olej wulkanowy.

Marka zimowa . . . . 150 K
Marka letnia . . . . 140 »

Parafina.

P. Krz. 46/60 . . . . 260 »
50/52 . . . . 270 »
52/54 . . . . 275 »
54/56 . . . . 280 »
56/58 . . . . 285 »
58/60 . . . . 295 »
ponad 60 . . . . 310 »

Asfalt . . . . 60 »
Koks . . . . 35 »

Wazeliny.

P. Krz. 27/29 . . . . 225 »
Rafinada plus 7%.

29/31 . . . . 245 »
Z rop specyalnie wazelinowych . 260 »
Rafinada plus 15%.

Olej cylindrowy.

Redukat . . . . 260 »
Destylat . . . . 280 »
Dla pary przygrzanej . . . . (260) 300 »
Świece . . . . 320 »

Ceny powyższe rozumie się dla ilości wagonowych lub cysternowych; poniżej jednego wagonu podwyższają się o 20 K. Wszystkie inne przepisy (jak n. p. beczkowe) pozostają w mocy nadal tak jak były w dawnem państwie austryackiem.

Nafta franco stacya odbiorcza t. zn. cena zasadnicza z Drohobycza plus naftowy fracht wagonowy Drohobycz stacya odbiorcza. Co do wszystkich innych produktów zachowuje się zarachowanie dotychczasowych.

Za Wydział Górniczy: **Diamand** m. p.

Za Prezydyum: **Ptaś** m. p.

Uwaga. Ze względu na spóźnione wydanie części pierwszej, będzie miała każda część osobną numeracyę rozporządzeń, wobec czego powoływać należy obok liczby rozporządzeń także i liczę porządkową części.

Nakładem Polskiej Komisyi Likwidacyjnej. — Kraków. Druk W. L. Anczyca i Spółki.